

*Rondom Antonius Abt, Bernardus,
Blasius, Gummarus en Willibrordus*

Nieuwsbrief van de Vijf Heiligen Parochie Nr.161 Vrijdag 1 november 2024

Bereikbaarheid van onze parochie

Voor dringende zaken als uitvaarten en ziekenzegen
zijn we bereikbaar via 06-10490088

Wegwijs binnen onze Vijf Heiligen Parochie

Contact met het pastoraal team

Wilt u graag in contact komen met een van de leden
van ons pastoraal team,
pastoor Ronald van Bronswijk
of pastoraal werkende Giny van der Korput,
aarzelt u dan niet dit te doen.

Dit kan rechtstreeks via telefoonnummer
06-10490088 of via ons parochiesecretariaat:
Tel: 0162-682303 of e-mail: info@naardekerk.nl

Het parochiesecretariaat en de parochiekantoren vormen een belangrijke schakel binnen onze
parochieorganisatie, voor verdere informatie kunt u altijd contact met hen opnemen.

U bent er van harte welkom.

Hieronder vindt u de openingstijden, de (e-mail) adressen en telefoonnummers:

Parochiesecretariaat Made: Annie van Groesen

Het secretariaat van de Vijf Heiligen Parochie is gevestigd op het adres Kerkstraat 6
4921 BB Made. Telefoon: 0162-682303. E-mail: info@naardekerk.nl

Kantoortijden: maandag 12.00 uur - 15.00 uur,
dinsdag, woensdag en vrijdag van 9.00 uur tot 12.00 uur.

Dinsdag: Open Huis met pastoor Ronald van Bronswijk.

Parochiekantoor Terheijden: Annetti Schaap

Markstraat 2 4844 CR Terheijden. Telefoon: 076-5931216.

E-mail: terheijden@naardekerk.nl Kantoortijd: vrijdag van 9.30 uur tot 12.00 uur.

Parochiekantoor Wagenberg: Fien van Mook

Dorpsstraat 56 4845 CG Wagenberg. Telefoon 076-5931236.

E-mail: wagenberg@naardekerk.nl Kantoortijd: dinsdag van 9.00 uur tot 12.00 uur

Overzicht van vieringen en activiteiten in de Vijf Heiligen Parochie

Zaterdag 2 november 2024 Allerzielenviering	7.30 uur Hubkes zegenen bij de verschillende bakkers door ons pastoraal team. 18.30 uur Wijngaerviering rond Allerzielen Seniorenpartner 'de Wijngaerd' Made 19.00 uur H. Antonius Abtkerk Terheijden Allerzielenviering met R. v. Bronswijk Dameskoor GumarAnto en Herenkoor St. Antonius Abt o.l.v. J. Terpstra, orgel J. Horbach. Na de viering gelegenheid tot bezoek aan het verlichte kerkhof.
Zondag 3 november 2024 31^e zondag door het jaar Allerzielenviering	9.30 uur H. Gummaruskerk Wagenberg Allerzielenviering met G. v.d. Korput Dameskoor GumarAnto en Herenkoor St. Antonius Abt o.l.v. J. Terpstra, orgel J. v. Opdorp. 9.30 uur Seniorenpartner 'de Wijngaerd' Made Allerzielenviering met R. v. Bronswijk. Cantores Blasiuskoor, orgel A. v. Vulpen
Zondag 10 november 2024 32^e zondag door het jaar Willibrordzondag Caritascollecte	9.30 uur H. Gummaruskerk Wagenberg Eucharistieviering P. Schellens Blasiuskoor o.l.v. H. Vergouwen, orgel J. Horbach. 9.30 uur Seniorenpartner 'de Wijngaerd' Made Eucharistieviering R. v. Bronswijk CD-muziek.
Maandag 11 november 2024	10.30 uur Woonzorgcentrum Antonius Abt Terheijden Viering van Woord en Communie G. v. d. Korput.
Vrijdag 15 november 2024 Lichtjesavond	Protestantse kerk Made: Inloop vanaf 19.15 uur, aanvang 19.30 uur. Iedereen is welkom om overleden mensen te gedenken op deze avond voor alle bewoners van de gemeente Drimmelen.

Caritascollecte 10 en 16 november: Jongerencollecte

Deze landelijke collecte is een initiatief van Jong Katholiek, om financiële middelen te verkrijgen voor landelijke en lokale jongerenprojecten binnen de Rooms-Katholieke Kerk. De opbrengsten van de Jongerencollecte worden gebruikt om diverse projecten te ondersteunen, zoals de Katholieke Jongerendag, de reünie van de Wereldjongerendagen (WJD@Home), en nationale bedevaarten voor jongeren.

Ook de ontwikkeling van nieuwe catechese- en vormingsmaterialen voor jongeren in parochies wordt mogelijk gemaakt dankzij deze collecte.

Zo worden jongeren gestimuleerd om actief met hun geloof aan de slag te gaan.

In ons bisdom zijn in een aantal parochies tiener- en jongerengroepen, die regelmatig bij elkaar komen voor ontmoeting en vieringen.

Zoals Jong bisdom Breda, dat iedere eerste zondag van de maand om 12.30 uur samen komt in de Antoniuskathedraal in Breda,

Uw bijdrage aan deze collecte draagt bij aan het in stand houden van deze activiteiten.

Het is door te geven dat wij krijgen.

Een mens waar de zon doorheen schijnt

Een kleine jongen kwam met zijn moeder langs een grote kathedraal. Hij keek omhoog en zei: *“Kijk mama, die grote ramen zijn toch heel erg vies, die zien er echt niet zo mooi uit!”*

Waarop de moeder hem meenam naar binnen. Daar waren de ramen die er van buiten grijs en vies uitzagen, opeens stralend licht in de prachtigste kleuren. De jongen was verbaasd en keek zijn ogen uit. Boven het altaar was een bijzonder mooi raam met veel heilige figuren. En door één figuur scheen net de zon, zodat die helder stralend oplichtte.

“Mama, wie is dat?” wilde de jongen weten.

Z'n moeder antwoordde: *“Dat is een heilige, de heilige Franciscus.”*

De jongen onthield dat goed.

Een paar dagen later vroeg de onderwijzer in school aan zijn leerlingen:

“Wie kan mij zeggen wat een heilige is?”

Grote stilte in de klas.

Alleen de kleine jongen stak zijn vinger op en zei: *“Ik weet het.*

Een heilige is een mens waar de zon doorheen schijnt!”

Allerheiligen

Heiligen leidden een bijzonder deugdzaam leven of stierven als martelaren voor hun geloof.

Zo verwierven zij zich een plek in de hemel, dicht bij God. Heiligenverering ontstond al vroeg, toen de kerk de behoefte kreeg belangrijke overledenen uit eigen kring te herdenken.

Daaruit kwamen speciale feestdagen voort.

In deze grote letter O links, zijn alle heiligen geschilderd. De hoofdletter O is van het gezang: 'De Omnibus Sanctis' (Alle Heiligen)

dat op 1 november, de dag van Allerheiligen in de kerk gezongen werd/wordt.

We hebben 'bovenburen': al Gods lieve heiligen die ons zijn voorgegaan en die alles hebben meegemaakt wat wij nu ook beleven.

Santenkraam, sant, heilige, sanctus

De hele santenkraam betekent 'alles/iedereen bij elkaar', 'de hele handel, het hele zootje'

In *santenkraam* zit het verouderde woord *sant*, dat 'heilige' betekende en teruggaat op het Latijnse woord *sanctus* ('heilig'). *Santenkraam* was een spottende aanduiding voor een verzameling heiligenbeelden die zich op een bepaalde plaats (bijvoorbeeld in een kerk) bevond.

Het is mogelijk dat *santenkraam* in de zestiende eeuw is ontstaan, toen Luther de beweging in gang zette om terug te keren naar de oorspronkelijke zuiverheid van de Rooms-Katholieke Kerk.

De verering van de heiligenbeelden ('de santenkraam') werd gezien als een uiting van de verwijdering van de basiswaarden van het geloof.

Een zaligverklaring of heiligverklaring kan wel 400 jaar duren, want de kerk heeft nooit haast. (Marc Lindeijer sj)

Het eerste vereiste voor een heilig – of zaligverklaring is: doodgaan.

Eigenlijk is de heiligverklaring het enige democratische proces in een verder hiërarchisch georganiseerde kerk. Het zijn de gelovigen zelf die in eerste instantie hebben beslist wie ze aanzoeken om als bemiddelaar in de hemel op te treden. Iedereen die weleens heeft geprobeerd om iets gedaan te krijgen van een grote organisatie weet hoe belangrijk het kan zijn om daar een persoonlijke ingang te hebben. Die persoonlijke band met een heilige is een van de aantrekkelijkste kanten van de katholieke kerk. Het is niet verplicht, je kunt er zelf een kiezen, en dan verbind je je met een mens die een voorbeeld kan zijn, die tastbaar is, met een levensloop, met een gezicht, het heeft niets abstracts. (Marc Lindeijer sj)

Ik wil een heilige worden...

De Wagenbergse Gummaruskerk heeft een zeer kleurrijk interieur. De tweede Beeldenstorm in de jaren '60 van de vorige eeuw waarbij men in veel kerken met grote ijver 'de witkwas' hanteerde is aan deze kerk grotendeels voorbij gegaan. Wel verdwenen in die tijd, waarin de liturgie grote veranderingen onderging, de preekstoel en het dubbele hek tussen de communiebanken en werden een aantal beelden op zolder gezet.

Maar de altaren en de communiebanken bleven in de kerk, al werden die laatste wat meer uit elkaar geschoven. Later zouden een aantal beelden weer terugkomen. Een van de beelden in het kerkgebouw is dat van Theresia van Lisieux (1873-1897), geboren als Thérèse Martin in de Normandische plaats Alençon.

Zij was de jongste van negen kinderen uit het gezin van Louis en Marie-Azelie Martin. Vier kinderen stierven jong en de vijf in leven gebleven dochters zouden uiteindelijk allemaal kloosterzuster worden, vier van hen traden in bij het Karmelietessenklooster van Lisieux.

Moeder Martin stierf toen Thérèse 4 jaar was.

In het gezin speelde godsdienst een hele belangrijke rol. Paus Franciscus zou op 18 oktober 2015 de beide ouders heilig verklaren.

De jongste van de familie Martin had een zeer sterk eigen willetje, was best een dwingeland en een vorm van hysterisch gedrag was haar ook niet vreemd.

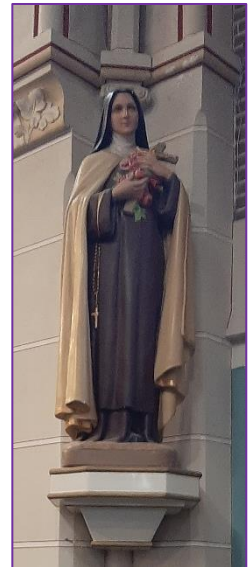
Van haar 10^e tot 13^e jaar was zij flink ziek geweest en toen was er al een sterke verbondenheid gegroeid met de persoon van Jezus en wilde zij missionaris in China worden.

Het werd geen China, maar het Karmelietessenklooster van Lisieux waar zij naar toe wilde en wel al toen zij 14 jaar was. Maar de minimumleeftijd van intreden in een klooster was toen 16 jaar. Door haar haar op te steken, zodat ze wat ouder leek, probeerde zij toch in te treden, maar daar tuinde men niet in, en ook de bisschop gaf geen toestemming om eerder in te treden dan met 16 jaar.

"Dan maar naar de paus", besloot Thérèse. Tijdens een audiëntie stond ze met haar vader vooraan en toen paus Leo XIII langskwam, riep ze dat ze al op haar veertiende, nu dus, naar het Karmelietessenklooster wilde. De paus glimlachte haar toe en zei:

"Als het Gods wil is, zul je er zeker komen..."

Het was blijkbaar toch Gods wil, want op 15-jarige leeftijd begon zij met haar kloosterleven te Lisieux, vastbesloten om een heilige te worden, net zoals haar grote voorbeeld Theresia van Avila.

Het bidden voor de missionarissen werd door haar niet vergeten. Zuster Teresia van het Kind Jezus van het Heilig Aangezicht, zoals haar volledige kloosternaam luidde, streefde er bewust naar om heilig te worden. "Ik zal je verheerlijken door een grote heilige te worden" schreef zij aan haar vader.

De kleine weg

Het heilig worden ging toch maar moeizaam, Theresia kwam uiteindelijk tot de conclusie dat geloof geen verdienste is, maar genade en ontdekte zo haar 'kleine weg' en dat is een weg naar heiligheid die voor iedereen open ligt, de realiteit van je zwakheden aanvaarden, geduldig verdragen wat je overkomt, en je leven in Gods hand leggen.

Dan leest zij vers 13 in de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs :

'Dit is wat blijft: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde'.

Zij beseft ineens waar het om gaat, bij alles wat je doet moet je uitgangspunt de liefde zijn.

Op aanraden van haar overste, tevens haar zus, schreef zij al haar ideeën op.

Theresia stierf op 30 september 1897 op 24-jarige leeftijd, geveld door tuberculose.

Haar beeltenis is er een van een zuster Karmelietes met rozen in de armen, zij had namelijk op haar sterfbed beloofd dat zij het uit de hemel rozen zou laten regenen. In 1925 werd zij heilig verklaard en zij zou in de 20^e eeuw een van de meest populaire heiligen worden, de 'Kleine Theresia' om haar te onderscheiden van 'de Grote Theresia (van Avila)'.
Staat nu, in de 21^e eeuw, de afslag 'Kleine weg' die Theresia ons wees nog op onze routeplanner?

***Om succes te hebben moet je groter worden, slimmer, sluw, zelfverzekerder, rijker, machtiger...
De weg naar blijvend geluk gaat een andere richting uit. (Theresia van Lisieux)***

Bronnen:

Zondagsbrief Catharinaparochie 6 oktober 2024.

www.heiligen.net

www.kro-ncrv.nl

Allerzielen 2024

Als ik dood ga, huil maar niet.

Ik ben niet echt dood moet je weten,

het is maar een lichaam

dat ik achterliet.

Dood ben ik pas als jij mij bent vergeten.

(Bram Vermeulen)

Afscheid nemen

Afscheid nemen

is met zachte vingers

wat voorbij is dichtdoen

en verpakken

in goede gedachten der herinnering

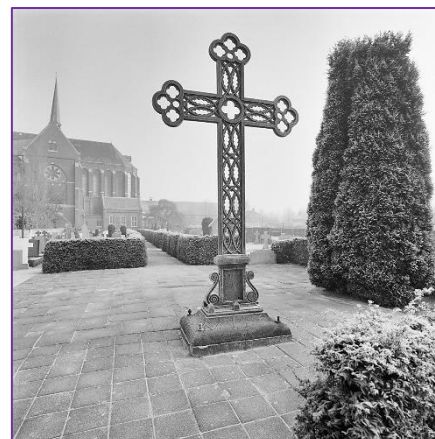
is verwijlen bij een brok leven

en stilstaan op de pieken van pijn en vreugde.

*Afscheid nemen
is met dankbare handen weemoedig meedragen
al wat waard is niet te vergeten.....*

*Is moeizaam de draden losmaken
en uit het spinrag der belevissen loskomen
en achterlaten en niet kunnen vergeten.
(Dietrich Bonhoeffer, 1906-1945, theoloog, omgebracht in 1945 door het naziregime)*

18-11-2023	J.J. van Oosterhout-van Dorst	96 jaar
19-11-2023	Fien Geerts-Hermans	95 jaar
16-01-2024	Rom de Leeuw	89 jaar
25-02-2004	Rina Hermans	89 jaar
29-02-2004	Adrie Broeders – Pals	91 jaar
07-03-2004	Wim Voermans	81 jaar
12-03-2024	Christien Buijs – Lambregts	86 jaar
29-03-2024	Jo Rasenberg-Rasenberg	87 jaar
02-04-2024	Jan van Dongen	87 jaar
06-04-2024	Jaantje Beljaars – Fens	88 jaar
06-04-2024	P.C.A. Peeters-Wijnen	87 jaar
12-04-2024	M.H. Schippers	81 jaar
19-04-2024	Riet Knapen – Leijten	82 jaar
07-05-2024	Kees Meeuwissen	79 jaar
24-05-2024	Harrie van Groesen	84 jaar
09-06-2024	Rieky te Loeke-Huijskens	87 jaar
19-06-2024	Kees Rovers	91 jaar
21-06-2024	Kees Karremans	82 jaar
24-06-2024	Nettie van Hooijdonk-Rasenberg	81 jaar
29-07-2024	Annie van Strien – van Gils	85 jaar
09-08-2024	Trees Rovers – Schoenmakers	94 jaar
19-08-2024	Truus Klute-van der Kooij	88 jaar
19-08-2024	Annie Merx – Ijpelaar	86 jaar
03-09-2024	Roel Suijkerbuijk	41 jaar
10-10-2024	Anny Verhoeve-Boons	95 jaar

Wij herinneren ons hun namen en wij noemen hun namen, nu, in deze stilte.
We steken voor ieder van hen een lichtje aan,
om het licht dat zij waren ,
om het licht waarin ze zijn opgenomen bij onze Lieve God
die al onze lieve doden behoedt en behoudt.
en om het licht dat zij altijd zullen zijn in ons hart.

Hubertus-raam in jachtslot Mookerheide in Molenhoek.

Hubertus van Luik

Hubertus (Omstreeks 655 -727) kwam uit een adellijke familie. Hubertus was paltsgraaf en beheerde als zodanig een van de koninklijke residenties, de vorsten trokken toen rond in hun rijk, van residentie naar residentie.

Hubertus was een verwoed jager en hij zou op Goede Vrijdag van het jaar 683 toch zijn gaan jagen in plaats van zich die dag aan godsdienstige zaken te wijden.

Het zien van een hert met een prachtig kruis in het gewei zou Hubertus doen besluiten te kiezen voor een geheel andere levenswandel. Voordien was zijn levenswandel , na de dood van zijn vrouw Floribana, aan de zeer losbandige kant te noemen.

Priester-bisschop-missionaris

Hubertus ging in de leer bij Lambertus, de bisschop van Maastricht, en werd tot priester gewijd.

Na de moord op Lambertus werd Hubertus zijn opvolger.

Later werd de bisschopszetel door hem overgeplaatst naar Luik. Hij werkte als missionaris in zuidelijk Brabant en de Ardennen, de kerstening van Europa was toen nog volop aan de gang.

Hubertus overleed in 727 , in 743 werd hij heilig verklaard en in 825 werden zijn stoffelijke resten overgebracht naar de abdij van Andage , later Saint-Hubert genoemd, in Belgisch Luxemburg. Vanuit deze abdij kwam de verering van Hubertus op gang en er kwam een grote basiliek, aan Hubertus gewijd.

Hubertus werd aangeroepen tegen hondsdoelheid, bezetenheid en watervrees en hij werd de schutspatroon van boswachters, patroon van de jacht en veel schutterijen , van houtbewerkers en hondenliefhebbers.

Hubertussleutel, hubkes en vaccin.

Hondsdoelheid of rabiës is een virusinfectie in de hersenen, met vroeger meestal een dodelijke afloop. Het virus wordt overgebracht op mensen door o.a. honden, katten , apen en vleermuizen.

Lang wist men zich geen raad met de behandeling van mensen en dieren die door het virus getroffen waren en men zocht daarom zijn toevlucht tot de H. Hubertus om genezing en preventie. Twee elementen speelden daarbij een rol en dat waren de Hubertussleutel en het Hubertusbrood, bij ons hubkes genoemd. Dankzij Louis Pasteur kwam er in 1885 een vaccin tegen hondsdolheid. Het hubke is gebleven, maar het accent is wel verlegd, zoals in het onderstaande gebed te lezen is.

Gebed

Goede God,
op voorspraak van de H. Hubertus bidden wij U:
wees er met uw zegen voor allen die deze broodjes eten.
Wil dit teken van ons geloof verstaan en bescherm uw mensen
met uw genade en bijstand.

Geef dat wij de komende winter behoed mogen blijven voor ziekten en kwalen.
Geef ons gezondheid en geluk, leer ons zorgzaam om te gaan met de schepping
en help ons te leven in verbondenheid met elkaar.
Laat ons zo U eren deze dag en alle dagen, tot in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

4 november en 5 november 1944: Bij de bevrijding begon de oorlog

Het weer van zaterdag 4 november 1944: Matige wind uit het zuidwesten, de gemiddelde temperatuur was 8,9 graden Celsius. De minimumtemperatuur was 5,4 graden Celsius en de maximumtemperatuur 11,8 graden Celsius. De zon scheen 5 uur en er viel geen neerslag.

Het was de dag van de bevrijding van een groot deel van onze huidige gemeente Drimmelen. Na hevige gevechten zouden de manschappen van de Eerste Poolse Pantserdivisie er in slagen de Duitsers uit Terheijden, Wagenberg, Helkant, Made en Stuivezand te verdrijven.

Een bevrijding waarbij veel materiële schade werd aangericht met veel gewonden en doden, zowel bij de burgers als de soldaten en met vluchtelingen uit andere dorpen in onze omgeving. Het gezegde 'bij de bevrijding begon de oorlog' was zeker niet overdreven.

Op 5 november zouden het dorp Drimmelen en Hooge- en Lage Zwaluwe volgen. Bij de spoorlijn in Hooge Zwaluwe werd nog heftig gevochten met de Duitsers die zich aanvankelijk teruggetrokken hadden naar Lage Zwaluwe, maar toch weer naar Hooge Zwaluwe waren teruggekomen. De mensen zochten hun toevlucht in kelders of in eigengemaakte schuilkelders in hun tuin.

Op Hooge Zwaluwe zocht een groep mensen veiligheid in een oude overkoepelde watergang, een duiker of heul, in de Havenstraat om daar beschermd te zijn tegen de inslaande granaten. Bij deze groep was weduwe Marie Merckx – Rombouts en haar 11 kinderen. Haar man, klompenmaker Johan Merckx, was op 13 oktober 1942 op 51-jarige leeftijd gestorven. Vijf dagen en nachten zou deze groep in de heul verblijven onder voortdurende beschietingen, huizen en boerderijen rondom zouden in vlammen opgaan en zelfs dreigde de Heul waar zij hun toevlucht gezocht hadden te worden opgeblazen. Dan verschijnt er een jonge Poolse soldaat bij de heul, die duidelijk maakte dat de bevrijding een feit was.

Voor moeder Merckx en haar kinderen was bij de bevrijding terugkeer naar de woning niet mogelijk, want hun huis was getroffen door een granaatinslag. Op Helkant was voor het gezin onderdak bij zwager Hendrik. Hij stuurde paard en wagen van de klompenmakerij om het gezin op te halen. Moeder met de kleinsten op de wagen en de vier oudsten achter de wagen met nog een kinderwagen vol huisraad, zo ging het die 7^e november 1944 over de Zwaluwseweg naar Helkant en daar liep men op een landmijn. De dochters Clazien (15) , Betsie (12) zouden het niet overleven en in september 1945 zou ook de 7-jarige zoon Constant aan de gevolgen van dit ongeval overlijden.

Poolse soldaten in stelling op Helkant, helemaal rechts Jozef Adam Gruca (1913-1978) , die vanaf 1948 tot zijn dood in Terheijden woonde.

Bron: In gesprek met opgetekend door Henk Merckx.

Strikt en een groot rechtvaardigheidsgevoel

Broeder Valentinus Merckx wordt geboren op 13 augustus 1892 als Adrianus Hubertus Jozef , Janus, Merckx op Helkant, huisnummer 75, als zoon van klompenmaker Jan Merckx en Anna Snellens.

Op 15 augustus 1913 doet hij zijn professe bij de broeders van Maastricht. Zijn oudere broer Tinus is ook lid van deze broedercongregatie onder de naam broeder Acasius. Janus Merckx, broeder Valentinus, is actief als onderwijzer en overste/directeur van het pensionaat St. Louis in Weert.

Streng voor zichzelf, strikt en met een groot rechtvaardigheidsgevoel geeft hij tijdens de oorlog volop hulp aan onderduikers en werkt dan ook samen met de LO (Landelijke organisatie voor hulp aan onderduikers) . Tijdens een vergadering van deze organisatie in het internaat op 21 juni 1944 doet de Sicherheitsdienst een inval en worden broeder Valentinus en nog zes anderen gearresteerd en naar kamp Vught gebracht. Leden van de familie Merckx zijn nog naar Vught gegaan om te proberen broeder Valentinus vrij te krijgen , vrij te kopen. Op 8 september 1944 wordt hij gedeporteerd naar kamp Sachsenhausen om uiteindelijk in kamp Bergen- Belsen terecht te komen. Hij overlijdt daar half maart 1945 aan de gevolgen van vlektyfus, waarschijnlijk niet wetende wat het gezin van zijn oudere broer Johan overkomen was.

Bronnen: www.brabantsegesneuvelden.nl

Cees en Ria Merckx: Het verleden is altijd tegenwoordig.

Herdenken moet niet gericht zijn op het levend houden van het verleden, maar op het waakzaam blijven in het heden en het leefbaar houden van de toekomst.

Het gaat om herdenken dat tot gedenken wordt en tot bedenken leidt. (Mr. P. H. Donner).

Het oorlogsgeweld en de gruwel der verwoesting is over hen gekomen

“Het oorlogsgeweld en de gruwel der verwoesting is over hen gekomen” staat vermeld op het gedachtenisprentje dat in Wagenberg in 1945 werd uitgegeven en waarop men de Wagenbergse mensen vermeldt die het oorlogsgeweld niet overleefd hebben.

Een van de overlevenden van toen doet in deze nieuwsbrief haar verhaal:

Het is dan precies 80 jaar geleden, maar ik weet het nog precies.

Het is onrustig in de lucht, er zitten een paar vrouwen al in de schuilkelder bij opa en opoe achter de boerderij. Ik krijg van opoe een lepel om daarmee in het zand te spelen in de voortuin.

Dan een harde knal en alles trilt, ik ren zo hard als ik kan met m'n korte beentjes naar de schuilkelder. Er is een bom gevallen bij Daniëls in de wei, net voor de Dwarsvliet. Even later hoor ik iemand zeggen: het is er ene van Bastiaanse uit de Wildestraat. Ze stonden met een groepje bij de ijzeren brug over de vliet. Ze stonden nog wat na te praten na de late mis. Het is Allerheiligen, toen een vrije zondag, halve zondag. Een van de jongens zat op de brug terwijl de anderen er naast stonden.

En hij werd geraakt.

	overleden	oud
J. de Kroon (militair)	10 Mei 1940	21 jaar
F. S. v. Groesen	10 Mei 1940	59 jaar
Hub. Broeke	31 Oct. 1944	24 jaar
Ant. Bastiaanse	1 Nov. 1944	16 jaar
Anna H. Buys	1 Nov. 1944	21 jaar
Adr. v. Loon	2 Nov. 1944	31 jaar
Rietje v. Alphen	2 Nov. 1944	1 jaar
J. F. Rasenberg	3 Nov. 1944	54 jaar
Joh. A. M. Rasenberg	3 Nov. 1944	19 jaar
Ant. a de Jong-Joosen	3 Nov. 1944	74 jaar
Adje v. Oosterhout	3 Nov. 1944	7 jaar
A. Verhaard	4 Nov. 1944	55 jaar
Wilh. Verhaard-v.d.Made	4 Nov. 1944	55 jaar
A. Bresters	4 Nov. 1944	64 jaar
J. v. Gils	5 Nov. 1944	55 jaar
E. v. Gils-Polak	5 Nov. 1944	55 jaar
I. v. Gils-v. Gils	5 Nov. 1944	28 jaar
Jantje v. G'ls	5 Nov. 1944	4 jaar
Elsje v. Gils	5 Nov. 1944	3 jaar
Jopie v. Gils	5 Nov. 1944	2 jaar
Corn. a Polak	9 Dec. 1944	52 jaar
J. Rasenberg	21 Oct. 1944	22 jaar

Het graf van de omgekomen jongen Antonius Bastiaanse

Op 5 november wordt de schuilkelder op het “nootgedacht” geraakt. Zes mensen komen om. Mijn tante, ze was getrouwd met een broer van mijn vader, was in één klap haar ‘thuis’ kwijt. Haar beide ouders en zusje met haar drie kindjes kwamen om.

Later overleed nog een familielid.

Ondanks vele therapieën en tante nonnekes die kwamen bidden bij haar, is ze haar verdriet nooit te boven gekomen.

Eén jaar en 6 weken mocht er gerouwd worden en dan moest het over zijn.

Maar dan was het verdriet niet weg, erover praten was er ook niet bij. Ophouden met simmen, het is al zo lang geleden. Verdriet kan slijten, maar de littekens blijven en doen soms nog heel veel pijn, zoals nu.

Herdenken van 80 jaar bevrijding, maar ook nu : verdriet slijt, maar verdwijnt nooit!

Dit is mijn verhaal, zoals ik het beleefd heb en er nog steeds weer aan herinnerd word.

Vreselijke dagen voor Stuivezand

Met Allerheiligen (1 november) en Allerzielen (2 november) hadden de zusters van het Elisabethgesticht op Stuivezand nog een H. Mis gehad, maar op 3 november, Eerste Vrijdag, niet meer.

De acht zusters van het klooster zaten samen met de pastoor, de kapelaan, de huishoudster van de pastoor, de koster met zijn vrouw, de voerman met zijn vrouw in de kelder van de kerk.

Men voelde zich daar tamelijk veilig, men stelde al het vertrouwen op O.L.V. van Altijddurende Bijstand van wie een schilderij in de kelder hing.

De voerman waagde zich 's avonds even buiten en meldde dat er veel volk bij de zusters in huis was, de zusters mochten niet gaan kijken van de pastoor en het werd in de kelder toch een angstige nacht.

De volgende dag zaten er wel zo'n 50 à 60 personen in de kelder, want de mensen die veiligheid gezocht hadden in de molen, waren daar door de Duitsers uit verjaagd.

De mensen in de kelder baden het ene rozenhoedje na het andere, een hevige geraas buiten veroorzaakte paniek in de kelder, waardoor iedereen de kelder uitging en eigenlijk recht de vuurlinie in liep. De Duitsers in 'den Duin' werden beschoten door de geallieerden, Engelse jagers in de lucht doorkruisten het luchtruim om de omgeving te verkennen.

Twee zusters werden meteen door een granaat gedood, naast de twee al genoemde zusters, vijf vaders van huisgezinnen en twee kinderen.

Er zouden in totaal 9 dodelijke slachtoffers vallen: Hendrik Flipsen 50 jaar, zuster Pulcheria Sparidaens 69 jaar, zuster Felicitas Legierse 50 jaar, Adrianus Diepstraten 34 jaar, Petrus Oerlemans 53 jaar, Antoon van der Ven 33 jaar, Adrianus Mutsaers 32 jaar, Marietje Mutsaers 4 jaar, Keesje de Biggelaar 3 jaar. De 39-jarige Theodoor Norbart zou op 12 januari alsnog aan zijn verwondingen bezwijken.

Op dinsdag 7 november werd in de gang van de jongensschool de absoute verricht, waarna de begrafenis plaatsvond in een groot graf op de begraafplaats achter de Blasiuskerk.

De dag na de begrafenis was er een gelezen H. Mis voor de zielenrust van alle slachtoffers, een week later en in de week daarna ook nog een gezongen uitvaart voor de twee zusters.

Met de nodige aanpassingen gingen de zusters weer in het klooster wonen. Bij droog weer lukte het nog wel, maar bij regenweer liep een deel van het klooster onder water.

De bewaarschool was er nog goed vanaf gekomen, daarin waren ook NSB-ers een week of drie opgesloten geweest. Ze werden gelukkig goed bewaakt, zo meldt de kroniekschrijver.

In de lagere meisjesschool woonde een dakloos geworden gezin en was een tijdje een gaarkeuken gevestigd, waarna drie gezinnen hun intrek namen in de school.

Het geheel bood een aanblik van verwoesting en vernieling, sluit de kroniekschrijver af.

Bron: Kroniek van de zusters Penitenten Recollectinen te Etten van het St. Elisabethklooster te Stuivezand in : De bevrijding duur betaald, de Klok 48, december 2014 van Heemkundekring Made en Drimmelen

Bevrijding tegen hoge prijs

Made hoorde de doffe knal van het geschut, het scherpe getik van de machinegeweren.

Nog bracht de nacht geen uitkomst, zaterdag werd de grens bereikt. Verwoede straatgevechten volgden. Als hemelse muziek klonk het geratel en gedreun der lichte en zware tanks.

Om 4 uur was Made bevrijd.

Kelders en schuilplaatsen gingen open, de mensen verschenen weer op straat. Onwennig nog.

Polen trokken voorbij, dankbaar juichte men ze toe. Dziekujemy wam Polacy, wij danken de Polen.

Maar zovelen konden niet juichen. Zo velen rouwden en treurden over het verlies van een dierbare, nog meerderen staarden met een traan in 't oog naar wat eens hun huis was.

De bevrijding was tegen een hoge prijs gekocht : 34 boerderijen en 16 huizen verbrand, 45 huizen moesten worden gesloopt, 164 huizen zwaar beschadigd. En dan 14 doden in onze parochie, 9 op Stuivezand.

Bron: Uit de aantekeningen van meester Petrus de Bok in: De bevrijding duur betaald, de Klok 48, december 2014 van Heemkundekring Made en Drimmelen.

Drie dagen voor de bevrijding

Henri Kock, ook wel Harry genoemd , werd geboren op 1 september 1910 in Terheijden als oudste in het gezin van Adrianus Kock en Cornelia Domen. Vader was molenaar , graanhandelaar, beurtschipper en speelde ook op bestuurlijk terrein een rol in de R.K. Middenstandsbond , hij was ook lid van de Harmonie en van het herenkoor. Van het gezin van zes zouden drie kinderen heel jong sterven.

Vader Adrianus overleed , 33 jaar oud, op 6 november 1918 , vermoedelijk aan de gevolgen van de Spaanse griep. In datzelfde jaar was op 15 oktober jongste zoon Marinus gestorven, 11 dagen oud.

Zoon Henri, ook wel Harry genoemd (1910-1944) werd op 6 juni 1936 tot priester gewijd , samen met dorpsgenoot Ad de Beer, wiens vader de directeur was van de Terheijdense Kunstwolfabriek aan de haven.

Op respectievelijk 15 en 16 juni van dat jaar droegen deze pasgewijde jonge mannen in Terheijden hun eerste H. Mis op.

De jonge kapelaan Kock kreeg zijn eerste benoeming als kapelaan te Welberg (Steenbergen) Daar is hij tijdens de oorlog actief bij de hulpverlening aan onderduikers.

Op 1 november 1944 wordt Welberg bevrijd door de Canadezen, de jonge kapelaan komt uit de schuilkelder en wisselt enkele woorden met een Canadese soldaat en gaat dan weer terug in de schuilkelder , het is nog niet veilig, de Duitsers keren terug, de Canadezen moeten zich voorlopig terugtrekken. De Duitsers eisen dat iedereen uit de schuilkelder komt en dan wordt de kapelaan door hen heftig mishandeld, want zij hebben het gesprek van de kapelaan met de Canadese militair gezien.

Niemand mag de ernstig gewonde kapelaan helpen, de pastoor kan hem nog de laatste sacramenten toedienen, wil hem dan wegslepen, maar de kapelaan zegt dat niet te doen, want dan komt de pastoor zelf in gevaar. Ondertussen wordt de gehele bevolking van Welberg naar Steenbergen gestuurd. De levensgevaarlijk gewonde kapelaan blijft achter en bezwijkt aan zijn verwondingen op de leeftijd van 34 jaar, waarvan 8 jaar kapelaan op Welberg. Op 3 november 1944 slagen de Canadezen erin de Duitsers definitief van Welberg te verdrijven.

Bronnen: www.brabantsegesneuvelden.nl

Archief Herenkoor St. Antonius Abt Terheijden

***De goedheid van een mens is een vlam die wel verborgen, maar niet gedoofd kan worden.
(Nelson Mandela)***

Het Mariakapelleke in de Straat

Een begrip voor Wagenberg was 't kapelleke in de Straat.

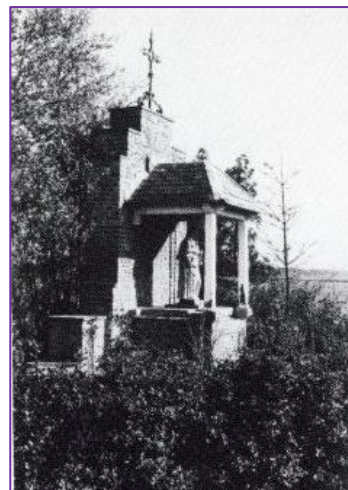
Gebouwd met gele bakstenen die waren overgebleven van het gebombardeerde huis van Embregt van Groesen.

Het kapelleke, gebouwd bij de verjaring van de oorlog 1940-1945 in 1946 stond bij de boerderij Wagenstraat 40.

Onder leiding van pastoor van Oers werden indrukwekkende processies naar het kapelleke gehouden met uiteraard het bidden van de rozenkrans en veel zang onder leiding van meester Mouwen, het hoofd van de jongensschool, die we op de volgende foto midden in het koor van kinderen zien staan.

Het huis op de achtergrond is Wagenstraat 29. Door de komst van de Wagenbergse Baan kwam de kapel in het verdomhoekje te staan en

werd er een nieuwe haast identieke kapel gebouwd op de huidige plaats. Bij het eerste kapelleke werd een manuscript ingemetseld met de volgende tekst:

Bron:

Archief van Johan van der Made.

In het jaar onzes Heeren negentien hondert zes en veertig werd door de Buurtvereniging „De Straat” te Wagenberg ter ere van de Heilige Maagd Maria een veldkapel gebouwd bij gelegenheid van de verjaring van de oorlog 1940-1945. Deze is gebouwd door de aannemers Alb.v.Gils en Ant.v.Gils alhier dank zij de milde geveer van de grond de Wed. A.v. Tetering-Damen. Het bestuur der Buurtvereniging:
F. Rasenberg voorz.
A. Jacobs sec.
E.v.Groesen penn.
Wagenberg 8 September 1946.

Je hoeft niet bijzonder te zijn om anderen te helpen (Miep Gies , 1909-2010, een van de helpsters van de onderduikers in het Achterhuis te Amsterdam, zij zorgde er ook voor dat het dagboek van Anne Frank bewaard is gebleven)

H. Willibrordus van Utrecht en Hooge Zwaluwe (658-739)

De kerk en de geloofsgemeenschap van Hooge Zwaluwe hebben de H. Willibrordus als patroon.

In 1865 werd de kerk van Hooge Zwaluwe ingewijd en men wilde Petrus Canisius, die in 1865 was zalig verklaard, als patroon van de kerk hebben.

Hij was een Nijmeegse theoloog, de eerste pater Jezuïet van Nederland, maar een zaligverklarde kan geen patroon van een kerk worden.

De keus viel toen op de H. Willibrordus, ook wel omdat de moederkerk van Hooge Zwaluwe, die van Lage Zwaluwe, toen ook nog Willibrordus als patroon had.

Onder pastoor Gommers kreeg die kerk Johannes de Doper als patroon.

Geen kleine jongen deze Willibrordus, pater Benedictijn en missionaris uit het Engelse Northumbrië. Hij begon in 690 met de kerstening van een groot deel van Nederland.

In het gebied waar de koning der Friezen, Radboud , de baas was. Willibrordus zou later ook de patroon van de Nederlandse kerkprovincie.

Kerkprovincie worden.

Willibrordus stichtte heel veel kerken en kloosters, waaronder twee kerken in het huidige Utrecht en de beroemde abdij van Echternach in Luxemburg.

In 695 werd hij tot bisschop gewijd en werd aartsbisschop van de Friezen. Willibrordus reisde twee keer naar Rome, vanuit daar nam hij relikwieën van heiligen mee die de plaats innamen van de Germaanse heiligdommen. Willibrordus ligt begraven in de abdijkerk van Echternach.

Drie stappen voorwaarts, twee achterwaarts , wiegend op de voorvoet

In de 13^e eeuw werd de omgeving van Echternach getroffen door een epidemie van de St. Vitusdans, een infectieziekte met als verschijnsel o.a. allerlei onvrijwillige bewegingen. De mensen zochten hun toevlucht bij het graf van Willibrordus om van deze ziekte te genezen, de ziekte verdween en vanaf die tijd houdt met de herinnering aan dit wonder in ere door de 'springprocessie' elk jaar op de dinsdag na Pinksteren, drie stappen voorwaarts, twee achterwaarts, wiegend op de voorvoet.....

Willibrord , de apostel der Friezen. Een schoolplaat die menig klaslokaal sierde.

Willibrord staat afgebeeld met In zijn hand de bijbel en daarop staat meestal een kerkje als teken dat hij het evangelie verkondigd heeft en daarom ook kerken gesticht heeft.

Willibrordus is de beschermheilige tegen kinderziekten , epilepsie, huidziekten, pest en koorts.

In 2013 werd de H. Willibrorduskerk van Hooge Zwaluwe aan de eredienst onttrokken.

Het grote beeld van Willibrordus verhuisde naar de H. Gummaruskerk in Wagenberg en daar wordt zijn gedenkdag (7 november) nog altijd gevierd.

Willibrorduslied

***Het Schriftwoord in de handen met het geloof omgord,
zo kwam naar onze landen de monnik Willibrord.
Langs wouden en rivieren , door wadden zou hij gaan
en om Gods Naam te vieren, naar mensen bruggen slaan.***

***Was hij van ver gekomen van 't land over de zee
van Petrus' stoel te Rome bracht hij zijn opdracht mee:
Gaat trekken langs de wegen, tot herder nu gewijd
schenk heel het land uw zegen, maak 's Herenweg bereid.***

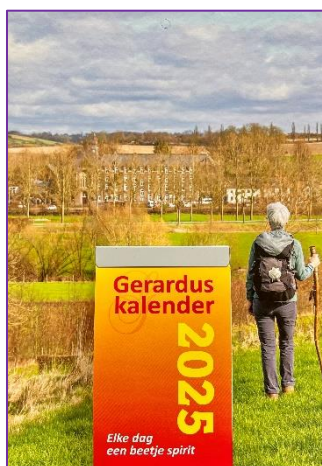
***Zo bracht hij hoop en liefde aan heel het lage land
en waar de strijdbijl kliefde, zalfde zijn priesterhand
bij Franken en bij Friezen; aan Schelde, Maas en Rijn.
Een bisschop kan niet kiezen, hij moet voor allen zijn.***

**Maar het volk waarvoor zo moedig hij heeft gezorgd, gewaakt
O, God, wat is het spoedig verzwakt, verdeeld geraakt.
Breng samen rond zijn kromstaf wat één ooit is geweest.
Heer, wil ons van de grond af vernieuwen door uw geest.**

Geven is ontvangen

Zondag 10 november 2024 is het Willibrordzondag, de themazondag waarop in de gehele Rooms-katholieke kerk in Nederland aandacht gevraagd wordt voor de oecumene.

Elke dag een beetje spirit!

De Gerarduskalender, uitgebracht door Klooster Wittem, is een scheurkalender met elke dag op de voorkant een spreuk die opbeurt of aanzet tot nadenken, onder het motto: 'Elke dag een beetje spirit!'

Op de achterkant staan afwisselend moppen, gedichten, bezinningsteksten, puzzels en informatie over verschillende onderwerpen.

De kalender is bedoeld om elke dag goed te kunnen beginnen.

De spreuk op de voorkant en de moppen, puzzels en informatie op de achterkant geven U aan het begin van de dag een positief gevoel. De kalender wordt elk jaar met zorg en plezier samengesteld door een

uitgebreide redactie van personeel en vrijwilligers rondom Klooster Wittem.

De opbrengst van de kalender komt ten goede aan alle activiteiten die vanuit Klooster Wittem worden georganiseerd (zie ook op internet: www.kloosterwittem.nl).

De Gerarduskalender 2025 kost 10,50 euro en is verkrijgbaar tot 1 Januari 2024 bij Lisette van Groesen, [Antwerpsestraat 43A, Made](http://Antwerpsestraat43A.Made). Tel: 06-16363901.

Bestellen via email kan ook: lisettevangroesen@gmail.com

Bespaar verzendkosten door de kalender via mij te bestellen.

De kalenders kunnen in overleg, gratis worden thuis bezorgd in de gemeente Drimmelen.

Genade betekent dat je iets prachtigs krijgt zonder er iets voor te hoeven doen. Dan weet je al terwijl je het maakt: zó moet het wezen. (Louis Andriessen 1939-2021, Nederlands componist)

Wagenberg van de toekomst (2040) Hoe zie je de toekomst van Wagenberg?

Samen met alle inwoners wil de gemeente Drimmelen een Dorpsvisie voor Wagenberg maken, zodat Wagenberg een aantrekkelijk en fijn dorp blijft! Welke dorps-thema's vind je hierbij van belang, zoals voorzieningen, het dorps-hart, wonen en verkeer. Denk je met ons mee?

Daarvoor is er een vragenlijst gemaakt die iedereen vanaf 10 jaar mag invullen.

Invullen kan via de QR-code of ga naar wijzijndrirmelen.nl > Denk mee, doe mee > Dorpsvisie Wagenberg. Invullen kan tot en met 12 november 2024.

Laat je
uitdagen door
God

WEEKEND
VOOR MANNEN DIE
KENNIS WILLEN
MAKEN MET HET
RELIGIEUZE LEVEN

RCC

15-17 NOVEMBER 2024
Waar? Kapucijnenklooster Meersel-Dreef
Dreef 38, HOOGSTRATEN

Als je dag vandaag niet je vriend is, laat 'm dan je leermeester zijn.

Op vrijdag 15 november 2024 verschijnt Nieuwsbrief VHP 162.

Zelf kopij aanleveren door koren, werkgroepen of op persoonlijke titel kan ook. Deze dient u te sturen naar: info@naardekerk.nl

**Neemt u ook eens een kijkje op de website van onze Vijf Heiligen Parochie: www.naardekerk.nl
Volg onze parochie ook op Facebook.**